

Kinder Torah[®]

Parashas Vayigash

Judgment Day

Six hundred ninety seven, 698, 699, 700. Finished."

"What did you finish, Shaya?"

"I finished counting out the money that I am going to pay back to the king's loan officer."

"My dear husband, I did not know that you borrowed 700 silver pieces."

"I didn't."

"Then why are you paying it back?"

"I actually borrowed 1000 silver pieces, but I am only paying back 700."

"How do you propose to get away with that, Shaya?"

"Don't worry, Miri. I have it all worked out. I will tell the king's officer that I performed many favors for him during the time of the loan. I am also paying him back with newer coins than he lent me. They should be worth more to him."

"My dear husband, I do not wish to spoil your plans. However, do you realize that you are dealing with the king's loan officer? He is an honorable and influential man. I would be surprised if he accepted such excuses. He wants the loan paid in full."

"I realize that, Miri. However, I am a very good talker. Trust me. I know what I am doing."

"Okay. Don't say that I didn't warn you."

The day of the loan payment approaches. Miri makes one last attempt to change her husband's mind, enlisting the children's help.

"Abba, we don't want anything bad to happen to you. Please pay back the whole loan to the king's officer."

Shaya becomes angry.

"Don't tell me how to conduct my business affairs! I am doing this for your own good. I will pay less money and we will have more left for ourselves. Stay out of my way!"

And so the day finally arrives. Shaya packs up his 700 silver coins and sets out for the royal palace. He comes to the gate and is ushered in to the chamber of the royal loan officer.

"Yes, loyal subject. What is your business here?"

The officer sits behind a large oak desk. He is dressed in royal robes. Surrounding him are his deputies and servants, who stand ready to carry out his every command. Shaya's knees begin to feel weak.

"I repeat, **WHAT IS YOUR BUSINESS HERE?**"

The voice thunders in Shaya's ears. The deputies and servants look on impatiently. Shaya wants to speak, but he is petrified from fear.

We will be terrified on the Day of Judgment ... Yosef was the youngest of the brothers, yet they could not stand before his reproof." (Medrash Rabba 93). As the verse states, "And his brothers were not able to answer him because they were panicked" (Bereshis 45:3). The previous story was adapted from a parable of the Dubno Maggid, illustrating the fear that we should have for Yom HaDin. Yosef HaTsaddik was only flesh and blood, and the brothers were terrified by his reproof. How much more so should we be afraid of the judgment of The King of Kings, The Holy One Blessed Be He.

Kinderlach . . .

Many things are unpredictable in life. However, one thing is for sure: Yom HaDin will come. Many people try to help us prepare for that day. Our parents give us a good start in life. Teachers educate us in the ways of Hashem. Rabbis and community leaders try to keep us on the straight path. They are all here to help us. Just like Shaya's wife and children tried to help him. Listen to them. Do what they say. Help yourself. Prepare for the big day.

Royal Blood

HImma, I'm home from school."

"Hello, Avi. How do you feel? You must be hungry. Here is an apple for you. Lunch will be ready in a few minutes."

"Thank you Imma. This apple sure is yummy. Imma, can you help me with my homework assignment?"

"I'll try, Avi dear."

"We have to draw a family tree, and speak about some of the accomplishments of our ancestors."

"That is a big job, Avi. Let me think for a minute where we should begin. In the meantime, here is your lunch. Start with this

bowl of hot soup."

"Imma, you're a great cook."
"Avi, my grandfather came to the United States when he was a young child. He was born in a *shtetl* in Eastern Europe. His family had lived there for many generations. His grandfather was the Rav of the *shtetl*."
"Really, Imma? We have an ancestor who was a Rav in Eastern Europe?"

"That's right Avi. He was a big Talmid Chochoim. He learned through the entire Talmud fifty times. He also knew the Shulchan Aruch. He was able to *poskin* (make halachic decisions) in all areas of Jewish law."

"That's really something, Imma. I never knew about him."

"He was a well respected man, Avi."

"I really feel different about myself and our family, now that I know that we had such a special great-great-grandfather."

"If you trace our family tree back farther,

you will find even greater people, Avi."

"Please tell me about them Imma. I am so interested."

"Let's begin at the beginning. Avraham Avinu was the first Jew. He had a son named Yitzchak, who had a son named Yaakov. Yaakov had twelve sons, who became the heads of the tribes of Israel. Yosef, his second youngest son was sold as a slave and taken down to Mitzraim. There he was thrown into prison on false charges. However, Hashem was with him the entire time, and he was miraculously freed from prison to become the second in command to Pharaoh, the King of Egypt."

"That is truly amazing."

"It certainly is, Avi, but Pharaoh and his other officers were not completely happy with it. They recognized Yosef's great skills, and Heavenly blessings. However, it was still a disgrace to Egypt, the world's leading nation, to have a leader who was once a lowly slave."

"We know how important royal blood is."

"Right, Avi. The verse in this week's parasha explains how pleased they were when Yosef revealed his identity to his brothers. 'And the word spread into the house of Pharaoh that Yosef's brothers had arrived. And the matter was good in the eyes of Pharaoh and in the eyes of his servants.' (Bereshis 45:16)."

"What was so good about the news, Imma?"

"The Ramban explains that Pharaoh and his servants now saw that Yosef came from a highly respected family. They saw that a man of his lineage was truly fit to sit in the royal court. Therefore they were happy."

"Please tell me more, Imma."

"The famine was supposed to last for seven years. When Yaakov came to Egypt, the famine stopped. This was not the first time that prosperity followed him. Lavan became a wealthy man during his stay in his household. Yaakov Avinu was man whose righteousness was world renowned and respected."

"He was our ancestor."

"That's right, Avi. We are all descended from him. We have royal blood in our veins."

"Imma, that makes me feel very good."

Kinderlach . . .

In our day and age, many people are searching for their identity. The Jewish people have never had such an "identity crisis." We know exactly who we are. We are the descendants of Avraham, Yitzchak, and Yaakov. Our ancestors include the world's greatest people - Moshe Rabbeinu, Miriam, Pinchas, Yehoshua, Shmuel HaNavi, Dovid HaMelech, Yirmiyahu, Rebbe Akiva, Rachel, Rebbe Shimon Bar Yochai, the Rambam, Rashi, Rav Yosef Karo, The Arizal. The list can go on and on. We would need a lot of paper to draw our family tree. We would need even more paper to write about all of their accomplishments. B'ezrat Hashem, our deeds should measure up to their standards.

הגדת לבנד

פרשת ויגש

ייחוס מעולה

"שלום אמא, חזרתי מבית הספר."
 "שלום, אברימי. מה שלומך? אתה ודאי רעב. הנה, קח תפוח. ארוחת צהריים תהיה מוכנה בעוד כמה דקות."
 "תודה, אמא. התפוח ממש טעים. אמא, את יכולה לעזור לי עם שיעורי הבית?"
 "אנסה, אברימי יקירי."
 "אנחנו צריכים לצייר את עץ המשפחה, ולדבר על המעשים הטובים של אבות-אבותינו."
 "זהו משימה גדולה, אברימי. אני אחשוב לרגע כיצד להתחיל. בינתיים, הנה ארוחת הצהריים שלך. אתה יכול להתחיל לאכול את המרק."
 "אמא, את מבשלת נהדר!"
 "לבריאות, אברימי! וכעת לשאלתך: סבי הגיע לארץ כשהיה ילד קטן. הוא נולד בעיירה קטנה בפולין. משפחתו התגוררה שם במשך דורות רבים. סבו שלו היה רב העיירה."
 "באמת, אמא? יש לנו מישוה במשפחה שהיה רב בפולין?"
 "נכון, אברימי. הוא היה תלמיד חכם גדול. הוא עבר על כל הש"ס חמישים פעם! הוא גם ידע את כל השולחן ערוך, והיה יכול לפסוק בכל נושא הלכתי."
 "אני ממש נפעם, אמא. לא ספרת לי עליו אי פעם."
 "הוא היה אדם מוכוב מאוד."
 "אני מרגיש אחרת ממה שהרגשתי קודם שסיפרתי לי את כל זה - כעת שאני יודע שהיה לי כזה סבא-רבא-רבא מיוחד."
 "אם תמשיך לעקוב אחר הייחוס שלך עוד, תמצא אנשים גדולים עוד יותר."
 "ספרי לי עליהם, אמא. אני מאוד רוצה לשמוע."
 "בוא נתחיל מההתחלה. אברהם אבינו היה היהודי הראשון. היה לו בן בשם יצחק, וליצחק היה בן בשם יעקב. ליעקב היו שנים עשר בנים, שנעשו לראשי שבטי ישראל. יוסף, אחד משני בני יעקב, נמכר לעבד ונלקח למצרים. שם הוא הושלך לכלא על לא עוול בכפו. אך ה' היה איתו כל העת, והוא ניצל בנס מהכלא והיה למשנה למלך פרעה מלך מצרים."
 "סיפור באמת מדהים."
 "אכן, כן, אברימי. אך פרעה והשרים שלו לא היו לגמרי מרוצים מך. הם הכירו ביכולתו של יוסף ובברכה שהביא עמו. אך עדיין היה זה בזיון למצרים, למעצמה הגדולה בעולם אז, שיהיה לה מנהיג שהיה פעם עבד."
 "אנחנו יודעים, כמה חשוב הייחוס אצל בתי מלוכה."
 "ולכן, אברימי, שמחו כל כך במצרים כאשר יוסף התגלה לאחיו ונדעה זהותו, כמו שכתוב בפסוק: 'והקול נשמע בית פרעה לאמור באו אחי יוסף. ויטיב בעיני פרעה ובעיני עבדיו' (בראשית מ"ה, ט"ז)."
 "מה בעצם שימח אותם כל כך?"
 "הרמב"ן מסביר שפרעה ועבדיו ידעו כעת שיוסף בא ממשפחה מוכובת מאוד. הם ראו שאדם ממוצא כזה מתאים להיות המשנה למלך. ולכן שמחו."
 "ספרי לי עוד, אמא."
 "הרעב היה אמור להימשך שבע שנים. כאשר הגיע יעקב למצרים, הפסיק הרעב. אין זו הפעם הראשונה שהביא יעקב ברכה - לבן היה לאיש עשיר במשך שהותו של יעקב בביתו. יעקב אבינו היה אדם שצדקותו היתה ידועה בעולם כולו, והוא היה מוכוב היותו כולם."
 "והוא היה אבינו."
 "נכון, אברימי. כולנו צאצאיו. אנו באים מהייחוס הטוב ביותר."
 "אמא, זה גורם לי הרגשה טובה מאוד."

יום הדין

"שש מאות תשעים ושבע, שש מאות תשעים ושמונה, שש מאות תשעים ותשע - שבע מאות. זהו."
 "מה זה? מה סיימת, שעייה?"
 "סיימתי למנות את הסכום שבכוונתי להחזיר לפקיד ההלוואות של המלך."
 "בעלי היקר, אינני זוכרת שלוית ממנו שבע מאות מטבעות כסף."
 "אכן לא לויתי ממנו סכום זה."
 "אז מדוע הינך הולך להחזיר לו את הכסף?"
 "לויתי ממנו אלף מטבעות כסף, אבל בכוונתי להחזיר רק שבע מאות."
 "ומדוע שהפקיד ירשה לך להחזיר פחות ממה שלוית?"
 "אל תדאגי, מירי. חשבת על הכל. אומר לפקיד המלך שעשיתי לו הרבה טובות במשך הזמן שבו הייתי חייב לו את הכסף. וחץ מזה, אני מחזיר לו מטבעות חדשים יותר מאלה שקיבלתי ממנו. הם יהיו שווים יותר בעיניו."
 "בעלי היקר, אינני מתכוונת לקלקל את תוכניותיך, אם האם חשבת על כך שהמדובר הוא בפקיד ההלוואות של המלך? הוא אדם מוכוב ובעל השפעה רבה. אני מסופקת אם הוא יקבל תירוצים מעין אלה. הוא ידרוש ממך את מלוא סכום ההלוואה."
 "אני יודע את זה, מירי, אך אני יודע לדבר ולהשפיע. תסמכי עלי, אני יודע מה אני עושה."
 "בסדר, אך אל תאמר אחר כך שלא הזהרתי אותך."

יום תשלום החוב מתקרב. מירי מגסה שוב לשכנע את בעלה לשנות את דעתו, ואף מגייסת לשם כך את הילדים.

"אבא, איננו רוצים שתיפגע. בבקשה, שלם את מלוא הסכום לפקיד המלך."

שעיה מתרגו.

"אל תגידו לי איך לעשות עסקים! אני עושה את זה לטובתכם. אשלם לו פחות ויהיה לנו יותר כסף לצרכינו. הפסיקו להפריע לי!"

היום הגדול מגיע. שעיה אורז את שבע מאות מטבעות הכסף ויוצא לדרך לארמון המלוכה. הוא מגיע לשער ומוכנס אחר כבוד לחדרו אל פקיד ההלוואות המלכותי.

"כן, אזרח נאמן. מה מעשיך פה?"

הפקיד יושב מאחורי שולחן מפואר. הוא לבוש במחלצות פאר, וסביבו עומדים סגניו ומשרתיו, מוכנים למלא כל פקודה שתצא מפיו. שעיה חש חולשה מוזרה ברגליו.

"אני חוזר ושואל: מה מעשיך פה?"

הקול מהדהד באוזניו של שעיה. הסגנים והמשרתים מביטים בו בחוסר סבלנות. שעיה רוצה לדבר, אך הוא משותק מרוב פחד.

"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה... יוסף קטנן (הקטן ביותר מבין) של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו, הדא הוא דכתיב (כפי שאומר הפסוק) 'ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו' (בראשית מ"ה, ג') (בראשית רבה צ"ג). הסיפור שלעיל הוא עיבוד של משל ממשלי המגיד מדובנא, הממחיש לנו את היראה והפחד שעלינו לחוש מפני יום הדין. יוסף הצדיק היה רק בשר ודם, ובכל זאת האחים פחדו מאוד מתוכחתו. על אחת כמה וכמה שעלינו לפחד מדינו של מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא.

ילדים יקרים...

הרבה דברים בחיים אינם ניתנים לצפייה מראש, אך יש דבר אחד שהוא בטוח: יום הדין בוא יבוא. רבים מנסים לסייע לנו להתכונן ליום זה. הורינו עוזרים לנו להתחיל את חיינו בצורה טובה. מורים מלמדים אותנו את דרכי ה'. רבנים ומנהיגים מנסים לכוון אותנו אל דרך הישר. כולם נמצאים פה כדי לסייע לנו, כפי שאשתו של שעיה וילדיו ניסו לסייע לו. הקשיבו להם. עשו מה שהם אומרים. עזרו לעצמכם. התכוננו ליום הגדול.

ילדים יקרים...

בימינו, אנשים רבים מחפשים את זהותם. בעם היהודי מעולם לא היה "משבר זהות". כולנו יודעים מי אנחנו: אנחנו צאצאי אברהם, יצחק ויעקב. בין אבותינו נמנים האנשים הגדולים ביותר בעולם - משה רבינו, מרים, פנחס, יהושע, שמואל הנביא, דוד המלך, ירמיהו, ר' עקיבא, רחל, ר' שמעון בן יוחאי, הרמב"ם, רש"י, ר' יוסף קארו, האר"י ז"ל - והרשימה עוד ארוכה. אם נרצה לצייר את עץ המשפחה, צנטרן לשם כך דף גדול מאוד. ואם היינו רוצים לספר על כל הישגיהם של אבות אלה, הרי לשם כך צריך ספרים רבים-רבים, ולא דף בלבד. יהי רצון שמעשינו שלנו יגיעו למעשי אבותינו.